

OŚWIADCZENIE RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 23 stycznia 2025 r.

w sprawie upamiętnienia 80. rocznicy Tragedii Górnośląskiej 1945 r.

Na podstawie § 20 ust.1 Regulaminu Rady Miasta Katowice stanowiącego załącznik nr 3 do Statutu Miasta Katowice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r., poz. 6249)

Rada Miasta Katowice oświadcza:

W tym roku obchodzimy 80. rocznicę Tragedii Górnośląskiej 1945 roku. Pamiętamy o tragedii, która spotkała poprzednie pokolenia, gdy na tereny Śląska pod koniec stycznia 1945 roku wkroczyła Armia Czerwona.

Nawet 90 tysięcy osób stało się ofiarami zbrodniczej działalności oddziałów i władz radzieckich. Wkraczające do górnośląskich miejscowości oddziały czerwonoarmistów dopuszczały się masowych mordów, gwałtów i tortur. Wielu ludzi straciło życie, zdrowie lub było świadkami aktów przemocy. Komunistyczne władze również po zakończeniu działań wojennych kontynuowały represje wobec mieszkańców Górnego Śląska. Tysiące osób było więzionych w obozach pracy prowadzonych przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego.

Tragedia dotknęła wszystkich mieszkańców Śląska, niezależnie od ich narodowości. W grupie represjonowanych znaleźli się między innymi powstańcy śląscy, żołnierze walczący w kampanii wrześniowej, działacze Polskiego Państwa Podziemnego, w tym wielu żołnierzy Armii Krajowej, byli więźniowie obozów niemieckich i ludność cywilna.

Masowe aresztowania i internowania, które objęły w dużej mierze młodych mężczyzn. Wielu z nich wywiezionych zostało do obozów pracy na terenie Związku Radzieckiego, gdzie zmuszono ich do niewolniczej pracy. Dla dużej części z nich powrót z „niehumanitarnej ziemi” do ojczyzny okazał się niemożliwy. Przymusowe deportacje skutkowały pogorszeniem się sytuacji gospodarczej Śląska. Brakowało rąk do pracy, co znacznie opóźniło proces powojennej odbudowy, a zwłaszcza ponownego uruchomienia kopalń i hut.

Nielicznym, którym udało się powrócić do swojej ojczyzny, odebrano prawo do pamięci o wydarzeniach z 1945 roku. Przez wiele lat nazywano je „wyzwoleniem”. Mimo to pamięć przetrwała, a od 1989 roku trwa proces upamiętnienia Tragedii.

Sejmik Województwa Śląskiego, zwracając uwagę na wagę tego wydarzenia, uchwałą z dnia 27 sierpnia 2024 r. ustanowił rok 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej. Uroczystości rocznicowe swoim patronatem objęli Marszałek Sejmu RP, Marszałek Senatu RP oraz Prezes Rady Ministrów. Obie izby Parlamentu podjęły uchwały oddające hołd wszystkim ofiarom represji.

Rada Miasta Katowice oddaje dziś hołd ofiarom Tragedii Górnośląskiej z 1945 roku i wyraża przekonanie, że pamięć o tym wydarzeniu powinna być przekazywana kolejnym pokoleniom. Dziś pamiętamy, ale i solidaryzujemy się z wszystkimi tymi, którzy w przeszłości i obecnie są ofiarami rosyjskiego imperializmu.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Łukasz Borkowski